

శ్రీః  
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః  
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః  
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ ఏకాశీతితమః సర్గః ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

## ॥ ఏకాశీతితమః సర్గః ॥

ప్రాతర్మంగలవాద్యఘోషమాకర్ణ్య భరతస్య దుఃఖం తత్సన్నివర్త్య  
విలపనం రాజసభామాగతేన వసిష్ఠేన మంత్రిప్రభృతీనానయితుం  
దూతానాం ప్రేషణం

తతో నాందీముఖీం రాత్రిం భరతం సూతమాగధాః |

తుష్టువః సవిశేషజ్ఞాః స్తవైర్మంగలసంస్తవైః || 2.81.1 ||

సువర్ణకోణాభిహతః ప్రాణదద్యామదుందుభిః |

దధ్ముః శంఖాంశ్చ శతశో వాద్యాంశ్చోచ్చావచస్వరాన్ || 2.81.2 ||

స తూర్యఘోషః సుమహాన్ దివమాపూరయన్నివ |

భరతం శోకసంతప్తం భూయః శోకైరరంధయత్ || 2.81.3 ||

తతః ప్రబుద్ధో భరతస్తం ఘోషం సన్నివర్త్య చ |

నాహం రాజేతి చోక్త్వా తం శత్రుఘ్నమిదమబ్రవీత్ || 2.81.4 ||

పశ్య శత్రుఘ్న కైకేయ్యా లోకస్యాపకృతం మహత్ |

విసృజ్య మయి దుఃఖాని రాజా దశరథో గతః || 2.81.5 ||

తస్యైషా ధర్మరాజస్య ధర్మమూలా మహాత్మనః |

పరిభ్రమతి రాజశ్రీర్నౌరివాకర్ణికా జలే || 2.81.6 ||

యో హి నః సుమహాన్ నాథః సోఽపి ప్రవ్రాజితో వనే |

అనయా ధర్మముత్సృజ్య మాత్రా మే రాఘవః స్వయం || 2.81.7 ||

ఇత్యేవం భరతం వీక్ష్య విలపంతమచేతనం |  
కృపణా రురుదుః సర్వాః సుస్వరం యోషితస్తదా || 2.81.8 ||

తథా తస్మిన్ విలపతి వసిష్ఠో రాజధర్మవిత్ |  
సభామిక్ష్వాకునాథస్య ప్రవివేశ మహాయశాః || 2.81.9 ||

శాతకుంభమయీం రమ్యాం మణిహేమసమాకులాం |  
సుధర్మామివ ధర్మాత్మా సగణః ప్రత్యపద్యత || 2.81.10 ||

స కాంచనమయం పీఠం స్వస్త్యాస్తరణసంవృతం |  
అధ్యాస్త సర్వవేదజ్ఞో దూతాననుశశాస చ || 2.81.11 ||

బ్రాహ్మణాన్ క్షత్రియాన్ యోధానమాత్యాన్ గణవల్లభాన్ |  
క్షిప్రమానయతావ్యగ్రాః కృత్యమాత్యయికం హి నః || 2.81.12 ||

సరాజపుత్రం శత్రుఘ్నం భరతం చ యశస్వినం |  
యుధాజితం సుమంత్రం చ యే చ తత్ర హితా జనాః || 2.81.13 ||

తతో హలహలాశబ్దో మహాన్ సముదపద్యత |  
రథైరశ్వైర్గజైశ్చాపి జనానాముపగచ్ఛతాం || 2.81.14 ||

తతో భరతమాయాంతం శతక్రతుమివామరాః |  
ప్రత్యనందన్ ప్రకృతయో యథా దశరథం తథా || 2.81.15 ||

హ్రద ఇవ తిమినాగసంవృతః  
స్తిమితజలో మణిశంఖశర్కరః |  
దశరథసుతశోభితా సభా  
సదశరథేవ బభూవ సా పురా || 2.81.16 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే  
అయోధ్యాకాండే ఏకాశీతమః సర్గః ||